

**Kiemelések a 2012. január havi berlini szakdiplomata jelentésből
„Hírek a szakdiplomatóktól” rovat számára
Mezőgazdaság**

Koalíciós pártok agrárszövívői a Közös Agrárpolitikáról

A szövetségi kormánykoalíciót alkotó pártok Bundestag frakcióinak **agrárpolitikai szövívői**, Franz-Josef Holzenkamp (CDU/CSU) és Christel Happach-Kasan (FDP) január 25-én **közös dokumentumban** (Positionspapier) foglalták össze álláspontjukat az EU Bizottságnak a 2013 utáni Közös Agrárpolitikával kapcsolatos reformjavaslatairól. Az összesen 11 pontot tartalmazó anyag jól összefogja Németország szempontjából a legfontosabbnak tartott kérdéseket, a prioritásokat. Mint a „Piacorientáció útját a 2013 utáni Közös Agrárpolitikában is folytatni” elnevezésű dokumentumról kiadott sajtóközlemény is aláhúzza, a keresztény-liberális kormánykoalícióhoz tartozó agrárpolitikusok arra szólítják fel a szövetségi kormányt, hogy az anyagban megfogalmazott alapelveket, mint irányelvet, ill. vezérvonalat kövesse a soron következő tárgyalások során.

Az agrárpolitikusok követeléseit összefoglalva az alábbiak:

- A két pilléres rendszer fenntartása, erős első pillérrel és megfelelő pénzügyi forrással rendelkező második pillérrel.
- Az első és a második pilléres intézkedések egyértelmű szétválasztása, az agrár-környezetvédelmi programok továbbra is a második pilléres forrásból kerüljenek finanszírozásra.
- Az agrárpolitikai keretfeltételeket úgy kell kialakítani, hogy azok a mezőgazdasági termelők nemzetközi versenyképességének a javítását szolgálják, a fenntartható termelés fokozását és a hatékonyság növelését segítsék.
- Piaci beavatkozás csak egy minimális „biztonsági háló” keretében fogadható el, az exporttámogatásokat le kell építeni.
- Németország a 2003-as KAP reform gyakorlatba átültetése során, a termeléstől teljesen elválasztott közvetlen kifizetések rendszerét valamennyi termelési típusra már megvalósította, szemben több tagállammal. Annak az utóbbiaknál is megfelelő ütemterv szerint meg kell történnie, a mulasztók szankcionálása mellett.
- Az üzemi támogatási felső határa (capping) és a csökkentett mértékű jövedelemtámogatás (degresszió) bevezetésének elutasítása, mivel azok az agrár- és a szociálpolitika összekeverését jelentenék.
- A KAP zöldítése (greening) esetében hatékonyabb és egyszerűbb intézkedéseket akarnak, egy kötelező területpihentetés újbóli bevezetését elutasítják.
- El kell érni a bürokrácia tényleges csökkentését, mert a Bizottság szándéka ellenére, néhány javaslata kontraproduktív hatású.
- A többéves pénzügyi keret (MFF) főösszege, és azon belül a Közös Agrárpolitikára fordítható kiadások – a Bundestag és a Szövetségi Kormány által korábban meghatározott célnak megfelelően – a 2014-2020. közötti időszakban nem haladhatják meg az együttes Bruttó Nemzeti Jövedelem (GNI) 1 %-át.

Német javaslatok a KAP egyszerűsítésére

Az előbbieken ismertettek szellemében, **Németország kezdeményezően** akar fellépni a **KAP reformmal járó érdemi adminisztrációcsökkentés** érdekében. Ezért a szövetségi szaktárca (BMELV) még a múlt év végén **60 javaslatból álló összeállítást** készített a KAP egyszerűsítésére. Azt ez év elején a tartományok részére vitaanyagként megküldték. A javaslatok között szerepel az **“aktív mezőgazdasági termelő” fogalma** újbóli meghatározásának a sürgetése *(Az aktív gazdának a rendelkezésre álló területnek legalább a felén mezőgazdasági termelő tevékenységet kellene folytatnia, és az egyes tagállamok által meghatározott minimum követelményeknek megfelelnie. A jövedelemhez kapcsolt kritériumokat viszont el kellene törölni, az azzal járó nagy adminisztrációs terhek miatt.)*. A **támogatási felső határt (capping)** és annak előírásait törölni akarják azért is, mert az a csekély hatásával szemben aránytalanul nagy igazgatári ráfordítással járna. A BMELV komoly egyszerűsítési mozgásteret lát a **zöldítés (greening)** szabályozásában. Például szerintük ki kellene venni a kapcsolatos kötelezettségek teljesítése alól a 15 hektárnál kisebb szántóterülettel rendelkező gazdaságokat, valamint azokat, ahol az állandó legelőterület aránya az üzem területének 50 %-át meghaladja. A közvetlen támogatásokra vonatkozó szabályozáson túl, egy sor egyszerűsítési javaslat készült a vidékfejlesztési rendelettervezet (EMVA) és a piaci rendtartási rendelettervezet kapcsán is.

A berlini Nemzetközi Zöld Hét (IGW) január 19-én tartott megnyitóján **Ilse Aigner szövetségi** élelmezési, mezőgazdasági és fogyasztóvédelmi **miniszter** megerősítette elutasító álláspontját a Bizottság **zöldítéssel kapcsolatos** azon javaslatával szemben, hogy **7 % ökológiai célterület** kerüljön kötelezően kialakításra. Aláhúzta, hogy összességében támogatja ugyan a környezetvédelmi elemek jobb beillesztését a KAP-ba, de ésszerűtlennek tartja a bizottsági javaslatot, mert az gyakorlatilag termelésből kivonást jelentene. Németország esetében az így pihentetett terület nagysága megfelelne Rajna-vidék – Pfalz tartomány jelenlegi teljes termőterületének (több mint 700 e ha). Mindez a miniszter asszony szerint ellentétben áll a világelelmezés helyzetéből eredő kihívásokkal, és inkább az egyes régiókban az agrár- és környezetpolitika **“okos összekapcsolására”** intelligens hálózatának megteremtésére van szükség. *(Német részről mind a kormánypárti politikusok, mind a szövetségi szaktárca, mind a Parasztszövetség vezetői visszatérően aláhúzzák, hogy Németország már eddig is élen járt az agrár-környezetvédelmi programokban, hiszen azok közel minden harmadik hektárra kiterjedtek.)* A témához kapcsolódóan, Aigner miniszter kiemelte a szövetségi kormány azon célját, hogy meg kell akadályozni a termőterület folyamatos csökkenését. Jelenleg Németországban napi közel 100 hektár mezőgazdasági területet vonnak ki építési és közlekedési célú beruházások miatt. Hasonlóan nyilatkozott az IGW megnyitőünnepségen Gerd Sonnleitner, a Német Parasztszövetség (DBV) elnöke is.

Berlini megemlékezés az 50 éves Közös Agrárpolitikáról

A **Közös Agrárpolitika 50 éves évfordulója** kapcsán január 20-án tartott berlini ünnepi rendezvényen, amelyen részt vett Dacian Cioloş mezőgazdasági és vidékfejlesztési főbiztos is, Ilse **Aigner szövetségi szakminiszter** asszony a KAP-ot „**sikermodellnek**” nevezte, és a mezőgazdaságot az „**európai integráció motorjának**” minősítette. A miniszter aláhúzta, hogy a mezőgazdaság társadalmi jelentősége az egyesült Európában mint nagyobb jelentőségű, tekintettel az egyre komplexebb kihívásokra, mint amilyen például az éghajlatváltozás. A KAP a biztonságos élelmiszertermelésen túl már ma is biztosítja a vidéki térségek vitalitását, és „azáltal valamennyi európai ember élet- és környezetminőségét is”.

Berlini tüntetés a szövetségi kormány agrárpolitikája ellen

A Zöld Hét Agrárminiszteri Csúcstalálkozója idején, január 21-én **több mint 20 ezren tüntettek Berlin központjában a szövetségi kormány jelenlegi agrárpolitikája ellen**. A tavalyi év után másodszor megrendezett, hasonlóan nagy létszámú demonstráció egyik fő szervezője a Németországi Környezet- és Természetvédők Szövetsége (BUND) volt, de 80-nál több alternatív, a Német Parasztszövetségen kívüli mezőgazdasági, valamint környezet-, állat- és fogyasztóvédelmi szervezet, mint az un. Paraszti Mezőgazdaság Munkaközössége (AbL), vagy az Ökológiai Élelmiszergazdaság Szövetsége (BÖLV), a Német Állatvédők Szövetsége (DTSchB). továbbá a Német Tejelő-tehéntartók Országos Szövetsége (BDM) mozgósította tagjait, illetőleg szimpatizánsait. A tüntetés mottója „Elegünk van – Parasztgazdaságokat az agráripár helyett” volt. A „Közös Agrárpolitika zöld és szociális reformjának” általános követelésén túl, a tiltakozás kiterjedt a nagyüzemi állattartás, a rossz tartási körülmények, az állattenyésztésben az antibiotikumok felhasználása, valamint a zöld géntechnika alkalmazása ellen, továbbá bírálták a résztvevők a szövetségi kormány álláspontját a jelenlegi KAP reform vitában. Az utóbbi kapcsán követelték a résztvevők a közvetlen kifizetéseknek az ökológiai, szociális és állatvédelmi kritériumok teljesítéséhez kötését, valamint a nagyüzemek esetében a támogatási összeg nagyságának korlátozását, továbbá az agrártermékek exportszubvenciójának megszüntetését.

Továbbra is jó a hangulat a német mezőgazdasági termelők körében

A Német Parasztszövetség (DBV), a Német Gép- és Berendezésgyártók Szövetségén (VDMA) belül az agrotechnikai szakszövetség, valamint a Mezőgazdasági Járadékbank megbízásából negyedévenként jelenik meg az un. **Agrár Konjunktúra- és Beruházási Barométer**. A Produkt + Markt Piackutató Intézet által összeállított, 1.100 fős reprezentatív minta alapján elvégzett legutóbbi, decemberi állapotnak megfelelő – január 19-én közzétett – elemzés azt mutatja, hogy a **német mezőgazdasági termelők körében összességében továbbra is jó a hangulat, az az előző negyedévhez képest kissé még javult is**. Az aktuális gazdasági helyzet és a jövőbeni gazdasági fejlődés megítélését index formában fejezik ki. A mutató szerint,

decemberben az index értéke 32,6, szeptemberben 31,9, júniusban pedig 33,5, míg az egy évvel korábbi érték szinte a tavaly decemberivel azonos, 32,3 volt.

A megkérdezettek többsége a pozitív alakulásra mérséklően ható költségnyomást emelte ki, mindenekelőtt az előző időszakhoz hasonlóan változatlanul magas műtrágyaárakon és a földbérleti díjakon keresztül, és szeptemberhez képest még fokozottabban jelentkezett a magasabb üzemanyagárak és elektromos áram negatív hatása. A gabonaárak alakulását is kedvezőtlenebbül ítélték meg a megkérdezettek, mint korábban, a sertésárak év végén tapasztalt jelentős csökkenése viszont még alig került figyelembevételre a felmérésben. Kedvező hatású volt viszont a hús- és a takarmányárak növekedésének, valamint a szeptemberhez viszonyítva a vártnál jobb növénytermesztési eredményeknek.

Az aktuális gazdasági helyzet megítélését számszerűen kifejezve, 1-től (legjobb) 5-ig (legrosszabb) osztályozási skálán bemutatva megállapítható, hogy a múlt év decemberi átlagérték, 2,72 az eddigi legmagasabbat (2008. március) elérte. A jövőbeni gazdasági helyzet megítélése már kevésbé pozitív, 3,01 értéket mutat.

Az üzemi formákat tekintve, a szántóföldi növénytermesztő gazdaságoknál állt be a legnagyobb javulás az előző negyedévhez képest, és elérte a tejelő szarvasmarhatartó üzemeknél mért értéket, ami egyébként nem változott. Kisebb mértékben javult az aktuális helyzet megítélése a sertés- és baromfityenyésztő gazdaságokban. A következő 2-3 év gazdasági fejlődésének a megítélése valamivel kedvezőbb volt az utóbbi üzemeknél, mint a szántóföldi növénytermesztéssel és szarvasmarhatartással foglalkozóknál. A két utóbbi kategóriában enyhén csökkenő értékeket mértek.

Az üzemek beruházási hajlandósága a változatlanul viszonylag kedvező hangulat ellenére, éves összehasonlításban csökkent. Az főként a megújuló energiákkal kapcsolatos fejlesztéseket érinti. Az üzemek kereken 40 %-a akar a következő hat hónapban beruházni, szemben a 43 %-os előző évi értékkel. A beruházásra tervezett összeg is jóval kisebb. A következő fél évben a német mezőgazdasági üzemek összesen 5,5 Mrd €-t akarnak fejlesztésekre fordítani. Ez 1,7 Mrd €-val alacsonyabb, mint a megelőző év azonos időszakában. A megújuló energiaforrásokra fordítandó beruházások egy év alatt megfelelőznek, 1,3 Mrd €-ra csökkennek. Az kizárólag a biogáz berendezésekre szánt összeg drasztikus csökkenése miatt jelentkezik. A tervezett gépberuházások elérik az egy évvel korábbi nagyságot, míg a gazdasági épület- és istállófejlesztéseknél csökkenés következik be.

Említést érdemel, hogy az elmúlt évekkkel összehasonlítva, a konjunktúrabarométer 2007 decemberében volt a legmagasabb, 39,4 értékkel. Azt követően fokozatosan csökkent, a mélypontot 2009 júniusban érte el, 10,2 indexértékkel. Azóta egyetlen növekedést mértek, múlt év márciusig.

Nőtt a német mezőgazdaság súlya az EU-n belül

A német mezőgazdaság súlya az Európai Unión belül tovább nőtt 2011-ben. Az utóbbi tíz évet tekintve, mindenekelőtt a sertés- és baromfihús termelésben javult a német piaci pozíció. Múlt évben Németország négy területen, a tej- és sertéshústermelésben, valamint a repce- és burgonyatermesztésben őrizte meg vezető helyét. Az előző kettőből az EU termelés egyötödét, repceből pedig több mint az egynegyedét állítják elő. A termelés mennyiségét tekintve további négy termékből (gabona, cukor, marha- és baromfihús) Franciaország után a második legnagyobb termelő. A jelentősebb termékek közül kettőnél (marhahús és tojás) csökkent a német piaci részesedés. A **Német Parasztszövetség (DBV)** adatai szerint, az ágazat termelési értéke 2011-ben kereken 52 Mrd € volt, ami 12 %-os növekedést jelent az azt megelőző évhez képest. A növénytermesztés összesítve rekorderedményt ért el. Gabonaértékre vetítve 150 M tonnát jelentett, ami közel 8 %-kal magasabb, mint 2010-ben. Az eredmény azért is figyelemreméltó, mert a termőterület némileg csökkent, továbbá nőtt az agrár-környezetvédelmi programok miatt az extenzív művelési terület. A mezőgazdasági érdekképviseleti központ a legfontosabb agrártermékeket tekintve, az idei évi piaci kilátásokat is túlnyomóan pozitívan értékeli.

A Német Parasztszövetség adatai szerint, a **2011. évi mezőgazdasági és élelmiszeripari kivitel új rekordértéket ért el. A kereken 59 Mrd €** export 10 %-kal haladta meg az azt megelőző évit, és kétszerese volt a tíz évvel korábbinak. A német újraegyesülés óta pedig megháromszorozódott a kivitel. Az export döntő hányada, 77 % a többi EU tagállamba irányul.

A német Raiffeisen szövetkezetek eredményei és kilátásai

A **Német Raiffeisen Szövetkezeti Szövetséghez (DRV)** tartozó vállalatok a **vártnál jobb eredménnyel** zárták a múlt évet. A kereken 2.500 szövetkezeti vállalat együttes forgalmát közel 13 %-kal, több mint 48 Mrd €-ra tudta növelni. A kertészeti területet kivéve – ahol az un. EHEC, E - Coli baktérium fertőzés okozta járvány miatt a tavalyi „katasztrófaévnék” számít – gyakorlatilag minden területen nagyon kedvezően alakult a forgalom.

Az **idei**, a „Szövetkezetek Nemzetközi Évét” tekintve, a DRV **óvatosan optimista**, tekintettel az Euro-stabilitás, ill. a több EU tagállamot sújtó adósságválság miatti politikai bizonytalanságra, és a nemzetközi piacokon továbbra is jelentkező nagy áringadozásokra.

A német élelmiszeripar ez évi várakozásai

A **német élelmiszeripar mérsékelt elvárásokkal tekint az idei év elé.** A Német Élelmiszeripari Szövetség (BVE) a legfontosabb exportpiacaikon a kereslet mérséklődésével, míg belföldön annak némi emelkedésével számolnak. A BVE elnöke, Jürgen Abraham 2012-ben nominálértékben 4 %-os értékesítés bővülést vár.

Ahhoz az élelmiszeráraknak átlagosan 3-4 %-kal kellene növekedniük, hogy a tartósan emelkedő nyersanyagárak hatását ellensúlyozni lehessen. A múlt évben a német élelmiszeripar együttes forgalma 162,2 Mrd €-t tett ki, ami reálértékben 1,3 %-os bővülést jelent.

Rekordszinten voltak a 2011. évi traktoreladások

2011-ben rekordszintet értek el a német traktorpiaci eladások. A Német Mezőgépgyártók Szövetsége adatai szerint, a Németországban engedélyezett nyerges vontatók száma 1983 óta soha nem volt olyan magas, mint a tavalyi évben. Az összesen kiadott 35.977 engedély 26 %-os növekedést jelent. Jóval az átlag feletti kereslet (+37 %) jelentkezett az 50 lóerő (37 kW) alatti kistraktorok iránt, valamint hasonlóan a 190 PS (141 kW) feletti kategóriában. A nagy kereslet a mezőgazdaság kedvező jövedelemalakulásával magyarázható. A szakmai szövetség vezetése arra számít, hogy az idei évben is folytatódik a német traktorpiacon a kereslet növekedése.

Berlin, 2012. február 16.

Dr. Sulyok Ferenc
nköv. tanácsos